

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 605 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 492 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל כ"ב חשוון תשפ"א

999 ה'תשפ"א

חיי שרה - תוכן ענייני הפרשה

- א. פטירת שרה, קניית מערת המכפלה מעפרון החתי ע"י אברהם אבינו, בכסף מלא, וקבורת שרה (כג).
- ב. אברהם מבקש אשה ליצחק ומשביע את אליעזר עבדו, שלא יקח ליצחק בנו אשה מבנות כנען, אלא מבנות משפחתו (כד, א-ט).
- ג. נשואי יצחק ורבקה:
  - א. אליעזר מגיע לחרן - (מתפלל להצלחת שליחותו) הקב"ה שמע לתפילתו ומזמן לו את רבקה על באר המים (כד, י-כח).
  - ב. העבד מספר למשפחת רבקה על לידת יצחק, על קורותיו בדרך (ושרבקה השקתה אותו ואת הגמלים) ושבוצונו לקחת את רבקה לאשה ליצחק (כד, כט-מט).
  - ג. רבקה מסכימה והולכת עם אליעזר לארץ כנען אל יצחק, להיות לו לאשה (כד, נ-טז).
  - ד. רשימת צאצאי אברהם מקטורה (כה, א-ו).
  - ה. פטירת אברהם אבינו וקבורתו במערת המכפלה (כה, ז-יא).
  - ו. בני ישמעאל וזרעם, ומותו של ישמעאל (כה, יב-יח).

"וַיְהִי חַיֵּי שְׁרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שְׁרָה" (כג, א)

הקשה ה"אור החיים": מפני מה שינתה התורה את הלשון אצל שרה, והלא בפטירת שאר הצדיקים נאמר "ויחי"? ותיירק, שכיון ששרה נפטרה מצער (כמבואר במדרש), שבא השטן ואמר לה: 'יצחק כמעט שלא נשחט', ופרחה נשמתה, ומבואר בגמרא (מגילה י:): שלשון "ויהי" הוא צער, לכן בפטירת שרה נאמר "ויהי". ושמא נחשוב שהשטן הרג את שרה קודם זמנה ובגלל העקדה נפטרה בטרם עת? אינו כן, ולכן נאמר "וַיְהִי חַיֵּי שְׁרָה" - "שְׁנֵי חַיֵּי שְׁרָה" - אלה היו ימיה, וזה סך שנותיה.

וכתב ה"חזקוני" על הפסוק "וַיְהִי חַיֵּי שְׁרָה" - "וַיְהִי" בגימטריה ל"ז (37), הם היו שנות חיי שרה. דהיינו, מיום שנולד יצחק עד מיתת שרה היו לשרה ל"ז שנות חיים שלמים, כי תשעים השנים שקדמו להן אינן נחשבות כ'שנות חיים' לשרה, כי מי שאין לו בנים חשוב כמת (נדרים סד:), ובזה מובן מדוע אצל יעקב נאמר 'וַיְחִי יַעֲקֹב' (מז, כח), כי 'וַיְחִי' בגימטריה ל"ד (34), כלומר חיים הטובים של יעקב היו 34 השנים שבהן היה יחד עם יוסף, ו"ז (17) שנים עד מכירת יוסף ו"ז (17) שנים במצרים (עטרת רש"י).

עוד ביאור ל"וַיְהִי", כתב הרא"ש: מאחר ששנותיה היו 127, ויצחק נולד כשהייתה בת 90, ואם כן נמצא שהייתה אמה ליצחק במשך 37 שנה, והנה תיבת "ויהי" בגימטריה 37. ומבאר הרא"ש - "ויהי חיי שרה", 37 שנותיה האחרונות היו השנים היפות ל"חיי שרה" - מתוך סך 127 השנים. ובזה מפרש הרא"ש (פרשת לך לך), שהבטיח הקב"ה לאברהם בן כשהיה בגיל שבעים כשיצא מחרן, וא"ל "לך לך" בגימטריה מאה, לומר לו כי בגיל מאה יושלמו הברכות!

כתוב באבות (ה, ג): "עֲשֶׂרָה נְסִיווֹת נִתְּנָה אֲבִרָהּ אֲבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם וְעַמְד בְּכֻלָּם, לְהוֹדִיעַ כְּמָה חֲבָתוֹ שֶׁל אֲבִרָהּ אֲבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם".

העמידה בנסיון בשעת הסתר וקושי מרוממת את האדם ומגדלתו ביותר, ואפשר בדרך רמז ללמוד זאת מהפסוק: "וַיִּקַּם אֲבִרָהּ מֵעַל פְּנֵי מֵתָהּ", שהוא על דרך שמוא רש"י על פי פירוש חז"ל במדרש (בראשית רבה נח, ח) את האמור להלן (פסוק יז) "וַיִּקַּם שְׂדֵה עֶפְרוֹן" - תקומה היתה לו שיצא מיד הדיוט ליד מלך, וכן גם כן יאמר לגבי "וַיִּקַּם אֲבִרָהּ" - תקומה היתה לו, שמיתת שרה הביאה אותו לידי תקומה והתרוממות, על ידי שידע שאין זה אלא לנסותו ולגדלו, ואף אם נראה כרעה אך בודאי אין זה אלא לטובה.

פעם דרש הגאון רבי שמעון שוואב זצ"ל במסיבה של מצוה (דינר) למען החזקת ישיבה, ובתום דבריו הביא את דברי המדרש (תנחומא וירא כב) על הפסוק ב'נסיון העקדה' שאמר הקב"ה לאברהם "קח נא את בְּנֶךְךָ" (כב ב), אין נא אלא לשון בקשה, 'כך אמר הקב"ה לאברהם נסיתך בתשעה נסיונות ועמדת בהם, עכשיו עמוד לי בנסיון זה כדי שלא יאמרו ראשונים לא היה בהם ממש', עוד מובא במדרש (בראשית רבה נו, יא) ש'הנסיון האחרון שקול כנגד הכל, שאלולי לא קבלו אבד את הכל'. ויש לתמוה, וכי אדם שעושים לו 'מבחן' עם עשר שאלות, וידע להשיב על תשעה מהם, האם נחשב שאינו יודע כלום או שהצליח ב-90%... ואם כן מדוע אם לא היה עומד בנסיון האחרון היה מאבד שכר הכל והיו אומרים שהראשונות אין בהם ממש. וביאר, כי כל הנסיונות עד עתה היו כלפי אברהם עצמו, אך עתה היה הנסיון שישחוט את בנו, ואם לא היה עומד בו הרי זה סימן שלא הצליח להעביר את החינוך לדורות הבאים, ואם כן מה תועלת יש בכל עבודתו אם אין בנו ממשיך בדרכיו.

בין המשתתפים שם היה הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, ולאחר שגמר לדרוש אמר רבי משה לרבי שמעון, כי ביאור דברי המדרש הוא, כשאדם מאמין רק 90% ואילו ב-10% אינו מאמין הרי הוא כופר בשלמות, כלומר אדם חייב להאמין באמונה שלמה - דהיינו, בכל ה-100%...

ומאחר שאברהם אבינו נתנסה בענייני אמונה, הרי אם לא היה עומד בנסיון העשירי ח"ו אזי היה מתברר שאינו מאמין כלל והיה מאבד שכר הכל, כי אין 'פשרות' באמונה, להיות מאמין ואינו מאמין... אלא או שהוא מאמין בשלמות או שאינו מאמין כלל.

ואפשר לומר לגבי עם ישראל שבכל דור ודור שבאו לכולותינו עמד ה' עלינו להגנתנו ויצילנו מידם, אלא מה שפעמים אנו לא רואים בְּעֵינֵינוּ שכל מה שקורה הוא תחת השגחתו יתברך, והנה כתוב בפיט "לכה דודי" שכתב רבי שלמה אלקבץ זצ"ל: "התנערי מעפר קומי, לבשי תפארת עמי". ועוד כתוב (משלי כד, טז): "כִּי שָׁבַע פּוֹל צִדִּיק וְקָם" אמר ר' מנחם מנדל מקוצק: כל העולם חושב שלמרות שהצדיק נפל שבע פעמים הוא קם. ואני אומר לכם, שלא למרות שהוא נפל הוא קם, אלא מתוך הנפילות הוא קם. וזה מה שהנחיל אברהם אבינו ע"ה שאם לא היה עומד בכל הנסיונות שבהם נתנסה, היה לנו - לבניו קשה לקום ולהתרומם. אדם שכבר הגיעו עליו נסיונות ידע שכפי שאבות אבותינו עמדו בנסיונות ותמיד קמו - היתה להם תקומה וחלילה לא להתייאש. נסיון מלשון 'נס' להתנוסס - דהיינו כל מטרת הנסיון הוא להגביה את האדם.

אין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא

מובא בגמרא (יומא לח.) על משפחת 'בית אבטינס' שבקיאים היו במעשי הקטורת ולא רצו ללמד את סוד עשייתה לאחרים, ולא עוד אלא שהיו גובים בשכרם תשלום רב ביותר, ורצו חכמי ישראל להדיחם מעבודתם, אך לא יכלו להדיחם כי מלבד משפחה זו לא ידע איש כיצד עושים את סממני הקטורת שיהא עשנה מיתמר ועולה ישר מבלי להתפזר לצדדים (ולא רצו ללמד, כי ידעו שעתידי הבית להיחרב, וחששו שמא ילך אדם ויעשה מלאכה זו לעבודת כוכבים).

כיוצא בזה לא היה ביד החכמים לדחות ממקומם את משפחת 'בית גרמו' שהיו בקיאים באפית לחם הפנים ואם הם גבו שכר הרבה תמורת עבודתם ולא רצו ללמד אומנותם לאחרים (ג"כ מטעם הנ"ל). ומובא שם בגמרא 'מכאן אמר בן עזאי, בשמך יקראון ובמקומך יושבוך, משלך יתנו לך'. אם אדם נוגע במוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא. וברש"י: 'מכאן אמר בן עזאי, ממעשה בית גרמו ובית אבטינס שבקשו חכמים לדחותם ממקומם ולא יכלו. בשמך יקראוך - לא ידאג אדם לומר, פלוני יקפח פרנסתי. כי על כרחך בשם יקראוך לבוא ולשוב במקומך'.

"גר ותושב אֶנְכִי עִמָּכֶם..." (כג, ד)

ההבדל בין גר לתושב

לאחר פטירת שרה מחפש אברהם מקום קבורה הולם עבורה, פנה לבני חת, לעפרון שהיה בעלי הקרקע, כדי לרכוש מהם את מערת המכפלה. כך הוא אומר להם: "גר ותושב אֶנְכִי עִמָּכֶם". רש"י מביא שתי אפשרויות שנתן להם אברהם: אם תרצו הריני גר ואם לאו אהיה תושב ואטלנה מן הדין שאמר לי הקב"ה לְזַרְעְךָ אֶתְּן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת. היתכן שאברהם אומר שהוא גר ואם לא יקבלו עובדה זו אזי הוא יהיה תושב?! הרי אלו הם שני הפכים גמורים - הגר הוא עראי והתושב קבוע?! מקום נוסף שהתורה משתמשת בשני הגדרות אלו ביחד (ויקרא כה, כג): "כִּי גֵרִים וְתוֹשְׁבִים אַתֶּם עַמִּדְלִי". בעניין זה אמרו חז"ל: העולם הזה הוא פרזודור בפני העולם הבא, אם אדם מבין שהוא גר (=זמני) בעולם הזה, הרי הוא תושב לעולם הבא - מובטח לו חיי נצח. אך אם חלילה אדם מרגיש תושב בעולם הזה הרי לעולם הבא הוא גר... יוצא אפוא שההנאה כאן היא על חשבון העולם הבא... משל למה הדבר דומה: עשיר אחד בא למהנדס בניין וביקשו לבנות לו בית עם כניסה רחבה וסלון ענק. בעל הבית הסביר בבקשתו שהוא מעוניין שהנכנס לבית, יתרשם מגודל הכניסה ואף הוא יוכל להנאות ממקום מרווח כדבעי לאכילה עם בני המשפחה, לאחר שהקבלן בדק עם האדריכל את בקשת בעל הבית, התברר כי אין מקום להרחיב את שניהם ואחד מהם חייב להיות קטן משמעותית מחברו. פנה המהנדס לגביר והסביר לו שאחד חייב לבוא על חשבון השני - אם הכניסה רחבה אזי הסלון יהיה קטן ולהפך במידה ונשקיע בסלון גדול - הכניסה תצטמצם. לשאלת העשיר, מה הוא מייגע לו לעשות ובמילים אחרות על מה כדאי לו לוותר? השיב הלה ללא היסוס "מה השאלה?! בוודאי להקטין כמה שיותר את הכניסה! אילו יכנס אדם למבואה רחבה ויראה את הסלון הקטן יאמר הוא לעצמו: איזה אדם שוטה הוא בעל הדירה, דאג לכניסה מרשימה אך לא חשב על הנוחיות שלו בבית - בו הוא שוהה רוב היום"?! והנמשל: אדם משקיע את רוב זמנו ומרצו בעולם הזה, ושוכח שימי שנותינו בהם הוא רק 70 שנה שביחס לעולם הנצח זה כמה דקות בודדות... במה אם כן כדאי להשקיע?!... שלא נגיע לאחר 120 שנה ונהיה ללעג וקלס לאור השקעתנו בפרזודור והזנחה פושעת בטרקלין... הבה נשקיע במקום נכון. נרגיש גרים כאן וממילא נקבל מעמד תושב בעולם הבא... [הרב שלמה הלוי שליט"א]

"וַיבֹּא הָאִישׁ הַפִּיטָה... וּמִיָּם לַרְחֵץ רַגְלָיו וּרְגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ" (כד, לב)

כתוב במדרש (ב"ר ס, ח): "אמר רבי אהא אפה רחיצת רגלי עבדי פתי אבות (לפני המקום יותר) מתורתן של פנים". ומבאר בעל "ערוגות הבושם" (רבי משה גרינוולד זצ"ל) את ענין 'רחיצת הרגלים', כי 'רגלים' הכוונה על 'השתדלות' לפרנסה, כפי שכתוב (לג, יד): "לְרַגְלֵי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לְפָנָי...". והנה אף שהאדם מצווה ומחויב לעשות השתדלות, מכל מקום מחויב הוא להאמין בתכלית האמונה שהכל משמים בא לו, וכלל וכלל לא ע"י השתדלותו, וכמו שבריבית יש 'אבק' ריבית (בבא מציעא כא,): ובלשון הרע יש 'אבק' לשון הרע (בבא קמא קסה), כמו כן יש 'אבק' עבודה זרה, והוא האבק שברגלים - היינו בטחונו של האדם בהשתדלותו (המכונה 'רגלים') לחשוב שעל ידי ההשתדלות באה לו ההרווחה, ואף המאמין בה' יתברך, פעמים הוא יכול לחשוב שעל כל פנים 'השתדלותו' קרבה וסייעה לפרנסתו, ואינו מאמין שה'השתדלות' אינו אלא 'תנאי' שהתנה הקב"ה עם ברואיו, ואילו הפרנסה עצמה תבוא לאדם מידו המלאה והפתוחה והרחבה של אביו שבשמים. ומסיים ואומר, גם בכל דרכי העבודה, שאלמלא הקב"ה עוזרו לא יכול להרים ידיו ורגליו, ולא תזוח דעתו עליו - שהכל ממנו יתברך שמו. לפי זה מפרש בעל 'ערוגות הבושם' את הפסוק (ירמיה יז, ז): "בְּרוּךְ הַגֵּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּה' וְהָיָה ה' מִבְּטַחוֹ", שבא לומר ש'הבטחון האמיתי' הוא שיבטח לגמרי בה', ולא יחשוב שהשתדלותו סייעה בדבר, אלא יאמין שכל פעולתו, חריצותו והשתדלותו תהוה והבל, והכל נעשה בדבר ה', וזהו "בְּרוּךְ הַגֵּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּה'", ולא זו בלבד, אלא "וְהָיָה ה' מִבְּטַחוֹ" - לאפוקי (למעט) מהבוטח בה' אבל מבטחו גם בחריצות מפעלו.

מכאן, המשליך יהבו על ה' יתברך בכל דבר אזי יקויים בו הפסוק (תהלים נה, כג): "הַשֵּׁלֶף עַל ה' יִהְיֶה וְהוּא יְכַלְכְּלֶה, לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק".

נכדו של הרה"ק רבי יוחנן מטאלנא זי"ע הזכיר לפניו שמו של אברך שאיבד מקור פרנסתו, פתח ואמר, יהודי צריך להאמין שהקב"ה ורק הוא מפרנס ומזין כל אחד כפי הבנתו. מי ששוכח להאמין בכך פעמים שהקב"ה 'מזכירו' - והרי הוא מנענע את מקור פרנסתו כדי שיזכור מי הוא הבעל הבית האמיתי, והנה, פעמים שמספיק רוח מצויה - נדנדוד קל ביותר, וחוזר האדם לאותו מקור פרנסה. פעמים שהאדם אינו מתעורר, והוא בטוח שהוא המפרנס, או הבוס שלו... והרי יש רבנן של עולם בעולם... הוא המחליט הוא המפרנס, ע"כ מנענע אותו הקב"ה ברוח שאינה מצויה ומאבד כל מקור פרנסתו, או-אז מכיר האדם שעליו לשפוך נפשו בתפילות לה', ותתחזק אמונתו ותליית נפשו בבורא עולם, אז יכולים להיפתח לו שערי פרנסה. וסיים הרבי לנכדו, אמור לו בשמי שיש אנשים עשירים המתפללים יום ויום על פרנסה טובה, הם אומרים פרשת המן, מתפללים על כך, מקפידים לעשר 'מעשר כספים' כדי להכניס בכך ברכה אל ביתם, כך מצליחים. גם אברך זה, יזכור מהבורא ויסמוך עליו שיתפלל ויהא בטוח שהישועה אכן תבוא במהרה יותר ממה שחושב, או שכבר עכשיו יבטיח שימשיך להתפלל ולבקש גם כשיהיה לו מקור פרנסה חדש. ואכן, כך היה, האברך עשה כדברי הרה"ק ומצא בנקל מקור פרנסה חדש ולא שכח הציווי לבקש ולהתחנן. [תנחומך ישעשעו נפשי 749]

"מַעֲרַת שְׂרָה הַמְכַפְּלָה... (כג, יט)

סיפור פטירתו של הצדיק רבי אברהם אזולאי זצ"ל הוא מעשה נורא, הקשור למערת המכפלה: פעם אחת הגיע הסולטן הטורקי עם פמלייתו לארץ ישראל, וביקרו בעיר חברון. ביום שישי הלך הסולטן, עם קבוצה גדולה של ערבים לתפילה במערת המכפלה. מעל המערה היה בור חסום, אשר היה מכונה "פתח גן עדן". כאשר ראה הסולטן את פתח הבור מעל המערה, חפץ לרדת אל תוך המערה, אך הבהירו לו ששום אדם אינו מעז לרדת למערה עצמה. התעקש הסולטן התקיף, הורה להסיר את המכסה אשר מעל המערה, והתכופף להביט פנימה. באותו רגע נפלה חרבו, והתגלגלה למעמקי המערה.

החרב הזו היתה יקרה מאוד, בהיותה משובצת אבנים טובות ומרגליות, אך לא בזה בלבד היתה חשיבותה, אלא שהיא היתה ירושה מאבות אבותיו, והיה הסולטן מתהדר בה בכל טקס חשוב. מיהר הסולטן וציווה להוריד אחד ממשרתיו אל תוך המערה, כדי שיעלה וישיב אליו את החרב היקרה. קשרו את המשרת בחבל, ושלשלוהו אל הבור, אך מיד כאשר ירד - פרחו נשמתו ומת. חשב הסולטן שרק מקרה הוא זה, והורה להוריד משרת אחר. גם המשרת הזה נפח מיד את נשמתו. הסולטן הבין כבר, שאין זה מקרה כלל וכלל, אך החרב היתה חשובה עבורו יותר מכל הון. לאחר שמשרת נוסף הורד ומת, אמר הסולטן, "גם אם אוריד את כל משרתי, וימותו כולם, את החרב היקרה לא אשיג. מה אעשה? אצווה על היהודים, בני אברהם יצחק ויעקב הקבורים כאן, שיביאו עבורי את החרב!" ציווה הסולטן האכזר על היהודים, שירדו הם להביא את החרב המצויה בעומק המערה, ואיים עליהם בגזרות רעות ונוראות אם לא יעשו כן.

נחרדו היהודים, והפילו גורלות מי ישים נפשו בכפו וירד למערה. נפל הגורל על רבי אברהם אזולאי.

ישב הצדיק בתענית, התפלל, טבל ולבש בגדי לבן. ליל שישי היה אותו הלילה, והיו תלמידי חכמים שבחברון יושבים עמו ועוסקים בסתרי תורה.

לאחר שהאיר השחר, וסיים תפילתו ביקש מחבריו שיעתירו עבורו שלא יאונה לו כל רע. ואותו יום - יום שישי של פרשת וירא היה. הלך אל מערת המכפלה, וקשרוהו בחבל והורידוהו אל המערה פנימה. יהודי חברון המתינו אפוּפי חרדה, ולא ידעו האם יזכו לראותו עוד בחיים.

לאחר זמן מה ניתן אות, והעלוהו מן המערה, וכל יהודי חברון ששו ושמחו לקראתו, אבל הוא לא שמח כמותם. הוא אמר למקורביו, שראה את אליעזר עבד אברהם, ואליעזר ביקש רשות עבורו מהאבות הקדושים להיכנס ולקחת את החרב. וכן מקובל שנאמר לו במערה, שמאחר שנכנס לשם יחיה רק עוד שבוע ימים.

בליל שישי שבוע לאחר מכן, פרשת חיי שרה, ישבו עמו חבריו כל אותו הלילה, והיו לומדים סתרי תורה. כאשר עלה השחר, טבל הצדיק במקווה, לבש בגדי לבן, קרא קריאת שמע ויצאה נשמתו בטהרה ובקדושה.

יום פטירתו היה כ"ד בחודש חשוון שנת ת"ד. הרב חיד"א, נכדו, כותב שנרמז הדבר בפסוק (כג, ב): "וַיָּבֵא אֲבִרְהָם לְסֶפֶד לְשָׂרָה וּלְבִתָּהּ", שבאותו יום שישי של פרשת חיי שרה נסתלק אברהם (אזולאי) לבית עולמו. "ויבוא" אותיות ו'-יבוא, "ר" יום שישי יבוא אברהם (אזולאי) לבית עולמו, יהי זכרו ברוך.

"וַיִּתֵּן לִי אֶת מַעֲרַת הַמְכַפְּלָה אֲשֶׁר לִּי" (כג, ט)

מובא ב'זוהר' הקדוש: רבי אלעזר אמר: בשעה שנכנס אברהם למערה, איך נכנס (הגיע) לשם? לפי שהיה רץ אחר אותו העגל, שכתוב "וַיֵּלֶךְ הַבָּקָר רֵץ אַבְרָהָם" (יה, ז), ואותו בן בקר ברח עד המערה ההיא, ונכנס אחריו וראה מה שראה. ועוד, לפי שהיה מתפלל כל יום, והיה יוצא עד אותו השדה המעלה ריחות עליונים, וראה אור יוצא מהמערה, והתפלל שם, ושם דיבר עמו הקב"ה, ולפיכך ביקש המערה. בא וראה: אם עפרון היה רואה במערה מה שאברהם ראה, לא היה מוכרה לעולם, אלא ודאי לא ראה בה אלא חושך, וע"כ מכר אותה.

עוד מובא ב'זוהר' - כשנכנס אברהם בתחילה למערה, ראה שם אור והושלך העפר לפניו, ונתגלו לו שני קברים. בתוך כך עלה אדם הראשון בצורתו, וראה את אברהם וְשָׁחַק, ומזה הבין אברהם ששם הוא עתיד להיקבר.

רבי אבא אמר: "ויקם" השדה, קימה ממש היה לשדה, שקם ונתעלה לפני אברהם. **אמר רבי שמעון:** בשעה שנכנס אברהם למערה והכניס את שרה לשם, עמדו אדם וחיה ולא רצו להיקבר שם. אמרו: והרי אנו בבושה לפני הקב"ה בעולם ההוא, בגלל אותו חטא שגרמנו מיתה לעולם, ועתה תתווסף לנו בושה אחרת מפני מעשים טובים שיש בכם.

אמר אברהם: מוכן אני להשתדל לפני הקב"ה בשבילך שלא תבוש לפניו לעולם. מיד "וַאֲחֵרֵי כֵן קָבַר אֲבִרְהָם אֶת שְׂרָה אִשְׁתּוֹ", מהו "וַאֲחֵרֵי כֵן"? אחרי שקיבל אברהם עליו הדבר הזה, אז נכנס אדם למקומו. חוה לא נכנסה עד שקרב אברהם והכניסה אצל אדם, וקיבל אותה בגללו.

"וַאֲחֵרֵי כֵן יָצָא אָחִיו... וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב"

(כה, כו) - בן או בת - סיפור

בערב שבת קודש פרשת חיי שרה אירע מעשה מוזר: אשה שכרעה ללדת הגיעה בלווי בעלה לבית החולים, ואת ילדיהם הקטנים השאירו אצל השכנים.

והנה, סמוך לכניסת השבת ילדה האשה בשעה טובה. האבא שמע את קריאות ה"מזל טוב", ומיד נכנס ואיחל לרעייתו "מזל טוב". היולדת ביקשה מבעלה שיזדרז לשוב לביתם טרם תכנס השבת, על מנת לטפל בילדים.

בשבת בבוקר עלה האב לתורה, ונתן שם לבתו - "רבקה". (שם זה נבחר ע"י ההורים, במידה ואכן הלידה תתרחש בשבוע זה של פרשת חיי שרה).

והנה, במוצאי שבת התקשר הבעל אל אשתו. "איך הסתדרת עם ארבעס" (חומס שמביאים בשבת לפני ברית מילה ונקרא גם שבת זכור)? שאלה האשה. דממה השתררה בצדו השני של הקו... הבעל היה מוכה הלם, כיוון שבחודשים שקדמו ללידה, בישרו הרופאים לבני הזוג כי עומדת להיוולד להם בת...

מיהר האב ושטח את סיפור הדברים בפני הרב זילברשטיין שליט"א, וביקש לדעת באיזה שם יקראו כעת לבנם... וענה להם שכבר נשאל חמיו הגר"ש אלישיב זצ"ל, ואמר להם: מאחר ש"אשתו כגופו", יקראו ההורים לבנם "יצחק". והוסיף: אילו השם שנתן האב הינו שם שאפשר להשתמש בו הן לבן והן לבת, כדוגמת השם "יונה" או "שמחה" - ישאירו את השם הזה, ואם יש שם דומה, דוגמת "נחום" ו"נחמה" - יקראוהו בשם זה.

ומשנכנס - פרץ בבכי תמרורים וקרא: "הו, רבי! אתם הולכים למנוחות, ואותנו משאירים לאנחות! ומה יהיה על כל הצמר שקניתי? מה אעשה איתו? הלא רכשתי כעצתו של הרבי כמות גדולה של צמר, וכעת מחירו ירד פלאים, כך שעלול אני להפסיד את כל רכוש!" התאונן שמואל, שמרוכז היה כל כולו בצרכיו הפרטיים... אולם להפתעתו של רבי דוד, אביו כלל לא ראה בשאלתו של שמואל זה דבר מה היוצא מגדר הרגיל...

אדרבה: פניו אורו, עיניו הביעו חיבה רבה, ובסבלנות הוא השיב לסוחר: "אל דאגה, שמואל... המתן עד לערב סוכות הבא, ואז תוכל למכור את כל הצמר ברווח הגון"!

ואז, יצא שמואל מהחדר, והצדיק שב להכנותיו הרוחניות הנשגבות והטהורות, כאשר שעה קלה לאחר מכן השיב את נשמתו ליצורה...

מה גדולה מעלתם של צדיקי אמת: גם ברגעים הקשים ביותר - מסוגלים הם לחשוב על צרכיו ותחושותיו של הזולת. אפילו ברגעים האחרונים, לפני המוות - הם אינם מרשים לעצמם להתמסר לעצמם, ולשכוח מהסובבים אותם...

ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של המשגיח רבי ירוחם ליבוביץ' זצ"ל: צערו של אברהם על פטירתה של שרה היה נורא. אולם כשנדרש לפנות אל בני חת - סבר כי אין זה לכבודם שידבר עמם כשדמעתו על לחיו... לכן, לפני שניגש לשוחח עימם - קם אברהם מעל פני מתו, מחה את דמעותיו, שטף את פניו, טמן את צערו בליבו, ורק אז ניגש לדבר אל בני חת, ללמדנו, כי גם בשעות הקשות ביותר - יש לחשוב על רגשותיו של הזולת!

[ע"פ ללמדך]

וַיִּקֶם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ וַיִּדְבֹר... (כג, ג)

מדוע חשוב היה להדגיש כי אברהם קם מעל פני מתו בטרם דיבר אל בני חת? מדוע לא היה די לכתוב: "וַיִּדְבֹר אַבְרָהָם אֶל בְּנֵי חַת לֵאמֹר"? את התשובה נבין על פי המעשה הבא: היה זה סמוך לפטירתו של הצדיק מדינוב, בעל ה'בני יששכר', כאשר כבר היה תלוי בין חיים למוות ומוטל על ערש דווי.

דעתו של הצדיק היתה נתונה באותה שעה להכנות אחרונות, נשגבות, לקראת המעבר לעולם שכולו טוב. אנשי ה'חברה קדישא' כבר עמדו מוכנים סביב מיטת הצדיק, ובשלב מסוים, על פי הכרת פניו, כבר הורו להכניס מנין אל החדר.

אולם לפתע, אזר הצדיק עוז, ובשארית כוחותיו קרא: "הוציאו כל איש מעל!"... היתה זו דרישה קשה מנשוא עבור מתי המעט שהורשו עד כה להיכנס אל החדר, אולם נוכח ההוראה המפורשת - איש מהם לא ההיזן לטרב.

כל הנוכחים פנו ויצאו מהחדר, מלבד בנו, רבי דוד, שהעמיד פנים כאילו אף הוא מתכוון לעזוב עם שאר הנוכחים, אולם ברגע האחרון זינק אל מתחת למיטתו של אביו, שם המתין בדריכות לקראת הבאות. הוא הבין כי הרגעים הבאים עומדים להיות רגעים טמירים ומרוממים, והוא לא רצה להחמיצם. אולם אז, לפתע, נשמע קולו של אביו שקרא: "מה לילוד אשה בינינו? אני מרגיש שעדיין נמצא מאן דהו בחדר!"...

בלית ברירה, נאלץ גם רבי דוד לחמוק ממקום מסתורו ולהימלט מהחדר.

מחוץ לחדר הצטופפו המוני חסידיו של הצדיק, קורעים שערי שמים בדממה, ומנסים להעביר את רוע הגזירה. אולם אז, לפתע, פילחו קריאות רמות את הדממה: "הניחו לי להיכנס אל הרבי! יש לי שאלה דחופה!"... כל העיניים הופנו לעברו של שמואל, סוחר פשוט והמוני, אשר התגורר באחד מפרברי העיר.

מנהגו של שמואל היה להיוועץ בצדיק בכל פרט ופרט מענייני מסחרו, וכעת התברר, כי כאשר נודע לו אודות מצבו הקשה של הצדיק - הזדעזע עד עמקי נשמתו: לא מהאובדן הנורא עבור כלל ישראל, אלא מהעובדה ששוב לא יהיה לו במי להיוועץ ובפני מי לשטוח את ספקותיו...

לפיכך, עתה, ביקש לנצל את ההזדמנות האחרונה, ולהספיק לשאול את הצדיק שאלה אחרונה אשר עמדה כעת על הפרק ודרשה הכרעה דחופה...

בן שיחו של הסוחר, הביט בו כמי שנתבלבלה עליו דעתו... "כלום אינך יודע באיזה מצב נמצא הרבי?" שאלו, אולם שמואל לא היסס בטרם השיב: "יודע אני גם יודע, ודוקא משום כך - עלי להיכנס בדחיפות אל הרבי, בכדי להספיק לשאול שאלה אחרונה!"

לא הועילו הסברים וטענות הגיוניות, ובלית ברירה, נמנו בני הבית וגמרו לאחוז בו ולהוציאו מהבית שלא בטובתו... אולם אז, לפתע, נשמעה מתוך החדר קריאתו של הצדיק: "דוד, הכנס נא!" רבי דוד, בנו של הצדיק, מיהר להיכנס אל החדר בדחילו ורחימו, ולהפתעתו - מיד עם היכנסו פנה אליו אביו ואמר: "שמעתי את קולו של שמואל... אני משער שיש לו שאלה לשאול... ובכן, הכנס אותי!" נוכח הוראתו המפורשת של הצדיק, איש לא העז לחסום את דרכו של שמואל, שבצעדים בוטחים ניגש אל הקודש פנימה,

בתורה בברכת

רינה רון

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימ: שרה-סרח בת שמחה ויוסף

מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה

נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה

רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה

שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל

אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם

אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דודי (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו

מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון

מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה

שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה

זיווג הגון - זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)

רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: הדס-הודיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן מלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת רות
מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה
פיבי בת חביבה בן חמו: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה
שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל
יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לייכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון